

U P U T A
za osobe koje žele podnijeti predstavku
EUROPSKOM SUDU ZA LJUDSKA PRAVA

I. KOJE PREDMETE SUD MOŽE RAZMATRATI

1. Evropski sud za ljudska prava je međunarodna institucija koja može, pod određenim uvjetima, razmatrati žalbene navode osoba koje smatraju da su prekršena njihova prava zajamčena Evropskom konvencijom o ljudskim pravima. Spomenuta Konvencija je međunarodni ugovor kojim su se brojne evropske države obavezale osigurati određena temeljna ljudska prava. Zajamčena prava navedena su u samoj Konvenciji, te u Prvom, Četvrtom, Šestom, Sedmom i Trinaestom protokolu koje su prihvatile samo neke države. U prilogu ćete naći Konvenciju i navedene Protokole, koje trebate pažljivo pročitati.
2. Ukoliko smatrate da ste **lično i izravno bili žrtva** povrede jednog ili više temeljnih prava od strane neke države, možete se žaliti Sudu.
3. Sud može razmatrati samo žalbene navode koji se odnose na povredu jednog ili više **prava navedenih u Konvenciji i Protokolima**. Evropski sud ne može ukidati niti preinačivati odluke domaćih sudova. Sud, nadalje, ne može izravno intervenirati u Vaše ime kod organa na čije se postupke žalite.
4. Sud može razmatrati samo žalbene navode protiv država koje su ratificirale Konvenciju ili određeni Protokol, te koji se tiču **dogadjaja koji su se dogodili nakon datuma ratifikacije**. Taj datum varira ovisno o državi na koju se žalbeni navodi odnose, te ovisno o tome da li se žalbeni navodi odnose na pravo navedeno u samoj Konvenciji ili u nekom od Protokola.
5. Sudu se možete žaliti isključivo u **stvarima koje su u nadležnosti javnih organa vlasti** (zakonodavnog tijela, uprave, suda itd.). **Sud ne može razmatrati žalbene navode protiv pojedinaca ili privatnih organizacija.**
6. U skladu s uvjetima navedenim u članu 35. stavu 1. Konvencije, Sud može razmatrati predstavku tek **nakon što su iscrpljeni svi domaći pravni lijekovi** i unutar razdoblja od **šest mjeseci od dana donošenja konačne odluke**. Sud ne može razmatrati predstavke koje ne zadovoljavaju navedene uvjete prihvatljivosti.
7. Stoga je neophodno da, prije nego što se obratite Sudu, iscrpите **sve pravne lijekove** koji bi mogli ispraviti situaciju na koju se želite žaliti i to u državi protiv koje se želite žaliti. Ukoliko to ne učinite, morat ćete dokazati da bi ti pravni lijekovi bili nedjelotvorni. Drugim riječima, morate voditi postupak pred domaćim sudovima sve do najvišeg nadležnog suda. Pred Sudom možete izložiti samo one žalbene navode koje ste prethodno, barem u osnovi, izložili u postupku pred domaćim sudovima.
8. Kada koristite odgovarajuće pravne lijekove, morate **poštovati sva pravila postupka pred domaćim organima**, uključujući rokove. Ukoliko je, naprimjer, Vaša žalba odbačena jer ste je podnijeli prekasno, ili ste je podnijeli pogrešnom sudu, ili pak niste poštovali propisani postupak, Sud neće moći razmatrati Vaš predmet.

9. Međutim, ukoliko se žalite na sudsku odluku kojom se izriče osuda ili kazna, nije potrebno uložiti zahtjev za ponavljanje postupka nakon što ste iscrpili redovne pravne lijekove. Ne morate koristiti pravne lijekove koji ne utiču na ishod spora. Ne morate uložiti ni molbu za amnestiju ili pomilovanje. Molbe upućene parlamentu, predsjedniku države ili vlade, ministru ili ombudsmenu se ne smatraju djelotvornim pravnim lijekovima koje biste trebali iskoristiti.

10. Nakon što je donesena odluka najvišeg nadležnog domaćeg suda ili organa, morate podnijeti predstavku Sudu u roku od **šest mjeseci**. Razdoblje od šest mjeseci se računa od datuma kada je konačna sudska odluka, donijeta u redovnom postupku, dostavljena Vama ili Vašem advokatu, a ne od datuma kada je eventualno odbijen Vaš zahtjev za ponavljanje postupka ili Vaša molba za amnestiju ili pomilovanje ili bilo koja druga molba koja ne utiče na ishod spora.

11. Razdoblje od šest mjeseci prestaje teći kada Sud primi Vaš **prvi podnesak** u kojem izlažete, makar kratko, svoje zahtjeve ili, pak, kada Sud primi ispunjeni obrazac predstavke. Ukoliko u svom podnesku samo zatražite informacije od Suda, razdoblje od šest mjeseci ne prestaje teći.

12. Obratite pažnju na činjenicu da Sud **preko 90 % predstavki** proglašuje neprihvatljivim zbog neispunjavanja jednog ili više gore navedenih uvjeta.

II. KAKO PODNIJETI PREDSTAVKU SUDU

13. **Službeni jezici** Suda su engleski i francuski, ali možete se obratiti Sekretarijatu Suda na jednom od službenih jezika država koje su ratificirale Konvenciju. U početnoj fazi postupka, Sud Vam može slati dopise na istom jeziku. Međutim, u kasnijoj fazi postupka, u slučaju da Sud odluči zatražiti od Vlade da dostavi svoja zapažanja, svi dopisi bit će na engleskom ili francuskom. Po pravilu, u toj fazi postupka, i Vi ili Vaš zastupnik ćete morati koristiti engleski ili francuski.

14. Predstavka Sudu se podnosi isključivo poštom (**ne telefonom**). Predstavku koju ste poslali faksom ili elektronskom poštom, morate potvrditi i **redovnom poštom**. Posve je nepotrebno da lično dođete u Strasbourg kako biste usmeno iznijeli svoj predmet.

15. Svoje podnesku šaljite na sljedeću **adresu**:

The Registrar
European Court of Human Rights
Council of Europe
F-67075 STRASBOURG CEDEX

Molimo Vas da ne spajate ni na koji način dokumente koje šaljete Sudu (samoljepljivom trakom, spajalicom ili slično). Stranice označite odgovarajućim rednim brojevima.

16. Po prijemu Vašeg prvog podneska ili ispunjenog obrasca predstavke, Sekretarijat Suda će Vas obavijestiti da je **Vašem predmetu dodijeljen određeni broj koji morate navesti prilikom svakog obraćanja Sudu**. Nakon toga, Sekretarijat Suda može zatražiti od Vas da dostavite dodatne informacije, dokumente ili detalje koji se odnose na Vaše žalbene navode. Međutim, Sekretarijat Suda Vam ne može pružiti podatke o pravu države protiv koje se žalite, niti Vam može davati pravne savjete u vezi sa primjenom i tumačenjem domaćeg prava.

17. U Vašem je interesu da **na vrijeme** odgovarate na dopise Sekretarijata Suda. Ukoliko odgovorite sa zakašnjenjem ili propustite odgovoriti na neki dopis, Sud može zaključiti da ne želite da se Vaš predmet dalje razmatra.

18. Ako smatrate da se Vaši žalbeni navodi odnose na neko od prava zajamčenih Konvencijom ili njenim Protokolima te da su zadovoljeni gore navedeni uvjeti, **trebate pažljivo i čitko ispuniti**

obrazac predstavke i poslati ga Sekretarijatu Suda, zajedno sa svim bitnim dokumentima, što je prije moguće a najkasnije u roku od šest mjeseci od datuma označenog na prvom pismu koje ste primili od Sekretarijata Suda. U protivnom, smatrat će se da ste odustali od vođenja postupka pred Sudom i Vaši će spisi biti uništeni.

19. U skladu sa pravilom 47. Pravila Suda, **neophodno je da u svojoj predstavi:**

(a) **ukratko iznesete činjenice** na koje se želite žaliti i da izložite prirodu svojih žalbenih navoda;

(b) navedete koja su **prava zajamčena Konvencijom**, po Vašem mišljenju, povrijeđena;

(c) navedete **koje ste pravne lijekove koristili**;

(d) nabrojite sve **odluke** donijete u Vašem predmetu, da navedete datum donošenja svake odluke i naziv suda ili organa koji je odluku donio, te da ukratko izložite sadržaj odluke. Potrebno je da priložite kopije svih tih odluka. Dokumenti Vam neće biti vraćeni, te je zato u Vašem interesu da nam **šaljete samo kopije, a ne originale.**

20. U skladu sa pravilom 45. Pravila Suda, obrazac predstavke morate **potpisati** ili Vi kao podnositelj predstavke, ili Vaš zastupnik (ukoliko imate zastupnika).

21. Ukoliko ne želite da Vaš identitet bude objelodanjen, morate to izričito navesti i pružiti razloge za odstupanje od pravila o dostupnosti podataka javnosti u postupku pred Sudom. Sud može odobriti **anonimnost** u izuzetnim i opravdanim slučajevima.

22. U skladu s pravilom 33. Pravila Suda, dokumenti koje su stranke ili treća strana podnijele Sekretarijatu Suda bit će dostupni javnosti osim ako predsjednik, iz razloga navedenih u stavu 2. tog pravila, ne odluči drugačije. Stoga su načelno svi podaci sadržani u dokumentima koje podnosite Sekretarijatu Suda dostupni javnosti, uključujući i podatke o u njima navedenim osobama odnosno osobama čiji je identitet na temelju njih moguće utvrditi. Štoviše, ti podaci mogu se pojaviti u HUDOC-u, bazi podataka Suda dostupnoj na internetu, ukoliko ih Sud navede u izjavi o činjenicama pripremljenoj radi dostave predmeta tuženoj Vladi na odgovor, odluci o prihvatljivosti odnosno skidanju s liste predmeta, ili presudi.

23. Prilikom podnošenja predstavke Sudu, nije neophodno imenovati zastupnika. Međutim, u kasnijem toku postupka, u slučaju da Sud odluči zatražiti od Vlade da dostavi svoja zapažanja, bit ćete po pravilu dužni da imenujete zastupnika koji je ovlašten za obavljanje advokatske prakse na teritoriji neke od država koje su ratificirale Konvenciju. Advokat mora posjedovati barem pasivno znanje jednog od službenih jezika Suda (engleskog ili francuskog). Od te faze postupka nadalje, sva će prepiska Suda biti na jednom od službenih jezika i Vaši podnesci će morati biti na jednom od službenih jezika Suda, osim ako Vam je odobreno dalje korištenje nekog drugog jezika.

24. Sud ne dodjeljuje **novčanu pomoć** za troškove advokatskih usluga koje ste eventualno imali prilikom ispunjavanja obrasca predstavke. U kasnijoj fazi postupka – nakon što Sud odluči obavijestiti vladu države protiv koje se žalite o Vašoj predstavi i pozvati je da dostavi pismena zapažanja – možete steći pravo na novčanu pomoć za troškove advokatskih usluga ukoliko nemate dovoljno sredstava za plaćanje advokatskih usluga i ukoliko Sud smatra da je dodjela pomoći neophodna za ispravno vođenje postupka.

25. Sud će razmatrati Vaš predmet **besplatno**. Pošto se početna faza postupka odvija u pisanoj formi, nema svrhe da lično dolazite u prostorije Suda. Sekretarijat Suda će Vas na vrijeme obavijestiti o svakoj odluci Suda.

Države	Konvencija CETS 005	Protokol br. 1 CETS 009	Protokol br. 4 CETS 046	Protokol br. 6 CETS 114	Protokol br. 7 CETS 117	Protokol br. 12 CETS 177	Protokol br. 13 CETS 187
Albanija	02/10/96	02/10/96	02/10/96	01/10/00	01/01/97	01/04/05	
Andora	22/01/96			01/02/96			01/07/03
Austrija	03/09/58	03/09/58	18/09/69	01/03/85	01/11/88		01/05/04
Azerbejdžan	15/04/02	15/04/02	15/04/02	01/05/02	01/07/02		
Belgija	14/06/55	14/06/55	21/09/70	01/01/99			01/10/03
BJR Makedonija	10/04/97	10/04/97	10/04/97	01/05/97	01/07/97	01/04/05	01/11/04
Bosna i Hercegovina	12/07/02	12/07/02	12/07/02	01/08/02	01/10/02	01/04/05	01/11/03
Bugarska	07/09/92	07/09/92	04/11/00	01/10/99	01/02/01		01/07/03
Crna gora	06/06/06	06/06/06	06/06/06	06/06/06	06/06/06	06/06/06	06/06/06
Češka	01/01/93	01/01/93	01/01/93	01/01/93	01/01/93		01/11/04
Danska	03/09/53	18/05/54	02/05/68	01/03/85	01/11/88		01/07/03
Estonija	16/04/96	16/04/96	16/04/96	01/05/98	01/07/96		01/06/04
Finska	10/05/90	10/05/90	10/05/90	01/06/90	01/08/90	01/04/05	01/03/05
Francuska	03/05/74	03/05/74	03/05/74	01/03/86	01/11/88		
Grčka	28/11/74	28/11/74		01/10/98	01/11/88		
Gruzija	20/05/99	07/06/02	13/04/00	01/05/00	01/07/00	01/04/05	01/09/03
Hrvatska	05/11/97	05/11/97	05/11/97	01/12/97	01/02/98	01/04/05	01/07/03
Irska	03/09/53	18/05/54	29/10/68	01/07/94	01/11/01		01/07/03
Island	03/09/53	18/05/54	02/05/68	01/06/87	01/11/88		01/03/05
Italija	26/10/55	26/10/55	27/05/82	01/01/89	01/02/92		
Jermenija	26/04/02	26/04/02	26/04/02	01/10/03	01/07/02	01/04/05	
Kipar	06/10/62	06/10/62	03/10/89	01/02/00	01/12/00	01/04/05	01/07/03
Letonija	27/06/97	27/06/97	27/06/97	01/06/99	01/09/97		
Lihtenštajn	08/09/82	14/11/95	08/02/05	01/12/90			01/07/03

Države	Konvencija CETS 005	Protokol br. 1 CETS 009	Protokol br. 4 CETS 046	Protokol br. 6 CETS 114	Protokol br. 7 CETS 117	Protokol br. 12 CETS 177	Protokol br. 13 CETS 187
Litvanija	20/06/95	24/05/96	20/06/95	01/08/99	01/09/95		
Luksemburg	03/09/53	18/05/54	02/05/68	01/03/85	01/07/89		
Mađarska	05/11/92	05/11/92	05/11/92	01/12/92	01/02/93		01/11/03
Malta	23/01/67	23/01/67	05/06/02	01/04/91	01/04/03		01/07/03
Moldavija	12/09/97	12/09/97	12/09/97	01/10/97	01/12/97		
Monako	30/11/05		30/11/05	01/12/05	01/02/06		01/03/06
Nizozemska	31/08/54	31/08/54	23/06/82	01/05/86		01/04/05	
Njemačka	03/09/53	13/02/57	01/06/68	01/08/89			01/02/05
Norveška	03/09/53	18/05/54	02/05/68	01/11/88	01/01/89		
Poljska	19/01/93	10/10/94	10/10/94	01/11/00	01/03/03		
Portugal	09/11/78	09/11/78	09/11/78	01/11/86	01/03/05		01/02/04
Rumunija	20/06/94	20/06/94	20/06/94	01/07/94	01/09/94		01/08/03
Rusija	05/05/98	05/05/98	05/05/98		01/08/98		
San Marino	22/03/89	22/03/89	22/03/89	01/04/89	01/06/89	01/04/05	01/08/03
Slovačka	01/01/93	01/01/93	01/01/93	01/01/93	01/01/93		
Slovenija	28/06/94	28/06/94	28/06/94	01/07/94	01/09/94		01/04/04
Srbija	03/03/04	03/03/04	03/03/04	01/04/04	01/06/04	01/04/05	01/07/04
Španija	04/10/79	27/11/90		01/03/85		01/06/08	
Švedska	03/09/53	18/05/54	02/05/68	01/03/85	01/11/88		01/08/03
Švicarska	28/11/74			01/11/87	01/11/88		01/07/03
Turska	18/05/54	18/05/54		01/12/03			
Ukrajina	11/09/97	11/09/97	11/09/97	01/05/00	01/12/97		01/07/03
V. Britanija	03/09/53	18/05/54		01/06/99			01/02/04

IV. REZERVE PREMA ČLANU 57. KONVENCIJE

Bosna i Hercegovina nije izjavila rezervu ni na jednu odredbu Konvencije i Protokola. Tekst rezervi drugih visokih strana ugovornica možete dobiti od Sekretarijata Suda na engleskom, francuskom, te službenom jeziku (ili jezicima) dotične visoke strane ugovornice.